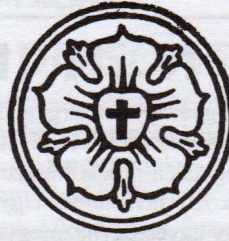

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

77. ÉVFOLYAM

2007 AUGUSZTUS

No. 4 (365), Vol. 77, August 2007, USPS 178-560

4. SZÁM

NYÁR DEREKÁN MÉGEGYSZER PÜNKÖSDRŐL

Egyszerű kísérletet javasolt valaki — mélyebb lelki igazság megtanulása érdekében. A példázatszerű kísérlet lényege anynyi volt csupán, hogy — kinyújtva karunkat — vegyünk a kezünkbe olyan tárgyat, amelyet semmiképpen sem szeretnánk elejteni.

Meglepődve tapasztalhatjuk: kinyújtott karunkat ösztönszerűen úgy tartjuk, hogy a tenyerünk a föld felé néz. Ösztönösen becsukjuk a markunkat, hogy el ne ejtsük a kiválasztott tárgyat. Ha kinyitnánk a tenyerünket, akkor kedvenc tárgyunk a földre zuhanna, és bánatunkra — ha törékeny holmi — összetörne. S mert nem akarjuk, hogy választott kedvenc tárgyunk összetörjön, megsérüljön, bepszokolódjon, szorosan markoljuk.

Ujjainkat nem nyithatjuk ki, mert akkor elveszítjük azt, amihez ragaszkodunk. Márpedig az a jellemző ránk, hogy nagyon ragaszkodunk a dolgainkhoz — olyannyira, hogy sokszor a rabszolgájukká válunk. Mert ragaszkodunk hozzájuk, markoljuk, tartjuk őket egyre görcsösebben. Mert őrizni akarjuk! Görcsösen!

Hogyan lehet bármit is a tenyerünkben megőrizve elengedni?

Itt van a kinyújtott kar, a marok, s benne a megőrzendő, értékesnek vélt tárgy, és most a tenyeremet az ég felé fordítom: minden veszedelem nélkül kinyithatom a markomat, az ég felé fordított tenyéren ott marad a tárgy is. Már nem kell görcsösen markolni; az ég felé fordított tenyér áldásként kapja meg azt a képességet, hogy bármit is elengedve őrizzen, tartson meg.

Nem mindegy még a kéztartásunk sem — mennyivel inkább mélységes lelki igaz-

ság ez életünk teljességére, egészségére nézve! Csak egyetlenegy olyan irány van, amely lehetővé teszi számunkra életünk megőrzését. A föld felé és az ég felé fordított tenyerünk egyszerű, de mélységesen szellemes jelkép: életünk jelképe. Nem mindegy, hogyan kezeljük életünk dolgait: föld felé fordítottan vagy az ég felé fordítottan.

Sajnálatos módon a legtöbb, magát kereszténynek tartó felebarátunk vagy testvérünk az életét “föld felé irányított” módon éli. Sajnálatos módon nagyon sokszor velünk is ez fordul elő; bár mondogatjuk a hitvallás ősi szövegét, de gondolataink, érzéseink, a lelkünk makacsul a föld felé fordulnak.

Éppen a püнкödsi Lélek világíthatja meg a számunkra ezt a szent titkot! “Az Úr ezt mondta Ábrámnak azután, hogy Lót elvált tőle: *Emeld föl tekintetedet...*” (1Mózes 13:14.) “*Ti süketek, halljatok! Ti vakok, nézzetek föl, és lássatok!*” (Ézsaiás 42:18.) “*Nézzétek meg a kezemet és a lábamat, hogy valóban én vagyok.*” (Lukács 24:39.)

A Szentírásban nagyon sokszor olvasható olyan tartalmú fölszólítás, hogy emeljük fel a tekintetünket, ne csak a földre nézzünk. Mert ez a mi egyik legnagyobb kísértésünk: a rövidlátás, a “földlátás”. Mi a titkuk ezeknek az igei felszólításoknak? Hogy felfelé fordított legyen a tenyér!

A püнкödsi titka a kiáradó Szentlélek csodája; a tanítványok feladata “csak” anynyi volt, hogy “*mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen*”, s “*hirtelen*” szélrohamhoz hasonló zúgás támadt, “*majd valami lángnyelvek jelentek meg*”, és az addig zavarodott tanítványok hatalmas, grandiózus változáson mentek keresztül (Apostolok Cselekedetei 2:1-21). Az addig életüket rettegvé féltő, bezárkózó tanítványokból bátor hitvallók lettek, akik nem kapaszkodtak tovább görcsösen az életükbe.

Nagypéntek után — Krisztus feltámadása ellenére — a tanítványok ugyanis görcsösen kapaszkodtak az életükbe, rettegvé

markolták, hogy megőrizték. Zárt ajtó, talán még gerendával is betámasztva. Mert ilyen az ember. Orvos, gyógyszer, kórház: mindent megteszünk a testünkért, az életünkért. Rendjén is van ez, mert az életet sem elveszteni, sem elveszteszteni nem szabad, és nem is kell! Láttuk az ég felé fordított tenyerünket: a féltett tárgy görcsös markolás nélkül is megmarad rajta...

Püнкöds emberi titka a várakozás — “*A-mikor [Jézus] együtt volt velük, megparancsolta nekik: ‘Ne távozzatok el Jeruzsálemből, hanem várjátok meg az Atya ígérését, amelyről hallottatok tőlem...*’” (Ap. Csel. 1:4.) Ez a várakozás az “ég felé fordított nyitott tenyér”. Így nem elvesztjük, hanem éppenhogy megőrizzzük az életünket! Amíg a tanítványok görcsösen és rettegvé őrizték az életüket, egyetlen egy lépést nem mertek tenni a misszió, a küldetés érdekében. Bár egyetlen érdemtelen érdemük volt: együtt voltak jó helyen és jó időben, és “*hirtelen*” megtörtént a mennyei csoda, zúgott a szent szél, és a szent lángnyelvek lobogva égtek (mert eljött az ég). Égtek, de nem égettek, csak átütésítették a rettegestől görcsösen markolászott életüket, hogy Krisztusban szabaddá legyenek. Püнкöds isteni titka: “*hirtelen*” és “*majd*”!

A föld felé fordított tenyérből minden kiesik, ellenben az ég felé fordított tenyér bármi értéket megtarthat. A föld felé fordított élet a sír felé, a temető felé tartó élet, a vége pedig reménytelen zokogás, tompa elzsidbadás, vagy mesterséges kábulat. Ha nem az ég, a menny felé fordulunk, akkor egyszerűen csak felfordulunk.

Am az ég felé fordított élet “*hirtelen*” és “*majd*” megtelik Lélekkel! Attól kezdve minden világos: küldetésünk van a misszióra, beszélünk, tanítanunk kell az ég felé fordított tenyér, vagyis a menny felé fordult élet csodálatos élményéről, és létünk örök értelme püнкödsi világosságban ragyog fel. — Várjátok, a Lélek jön!

Ribár János ev. esperes (Orosháza) - e.é.

**A Torontói Magyar
Ágostai Hitvallású
Evangelikus Egyház
september 23-án ünnepli
fennállása 80. évfordulóját**

**Népének
István királyhoz
országromlás idején**

**Ó, hol vagy magyarok
Tündöklő csillaga,
Gyászos öltözetbe,
Teelötted sírva.**

**Hol vagy István kérés,
Téged magyar kíván,
Gyászos öltözetbe,
Teelötted sírva.**

**Ó, kertnek kertésze,
István kérés vala,
Árva magyaroknak
Választott királa.**

**Rólad emlékezünk,
Csordulnak könyveink
Búál harmatoznak
Szomorú mezeink.**

**Virágos kert vala
Régen Pannóniában,
Kit a Szűz Mária
Híven öntöz vala.**

**Dicsértessék Isten
Te szent országodban,
Hogy új kérés adtál
Nekünk Szent Istvánban.**

**Reménységünk benne
Vagy és Máriával
Mint magyar nemzetünk
Nagy pátrónájával.**

[Moldvai szövegjegyzés]

Imádkozzunk!

Örökkévaló Isten, történelemnek Ura!
A mi népünket is elhívtad az Evangélium által, hogy a Te néped és ígéreteid örököse legyen. Vezess minket üdvözítő és kegyelmes akaratom ismeretére, hogy meglássuk azt, ami népünket Hozzád való hűség, jólétre, és a közjó tiszta szeretettel való szolgálatára segíti. Ezért könyörgünk a mi Urunk Jézus Krisztus által, Aki Veled és a Szentlélekkel Isten, él és uralkodik mindörökkön örökké. Ámen.

I N N E N - O N N A N

¶ Négyévtizedes tárgyalások után az USA-beli Keresztyén Református Egyházban jóváhagyták a nők lelkeszé minősítésére vonatkozó javaslatot. Ugyan megengedik, hogy egyes egyházmegyék vagy gyülekezetek, melyek e határozattal nem értenek egyet, továbbra is a nőkre vonatkozó korábbi megszorító szabályokat alkalmazzák. ¶ Jelentős döntésnek tartják Indiában, hogy a Delhiben működő "Szent István Kollégium" minimum 40%-ban rögzítette a felveendő keresztyén hallgatók számát. A helyzet ugyanis az, hogy keresztyén elemi-, közép-, és főiskolákban — az oktatási minőség miatt — túlnyomó a nemkeresztyén tanulók száma.

¶ II. Chrisostomos, Cyprus ortodox érseke vállalta, hogy közvetítsen A lexi moszkvai orthodox pátriárka és XVI. Benedek pápa között a kapcsolatok felvételére. A cyprusi érsek július közepén utazott Moszkvába, ahol ezt a kérdést is megtárgyalják.

¶ Kanadában mind az Anglikán Egyház, mind az Evangélikus Egyház (ELCIC) egyidőben és egyhelyen, Winnipegben tartott országos közgyűlésén elvetette az egyenmű párok házasságszerű megáldására vonatkozó javaslatot.

¶ Az "Evangelical Lutheran Church in Canada" egyház Johnson Susan lelkész személyében első ízben választott nő országos püspökké. Ezzel a választással a női és férfi püspökök aránya 50%-os, mivel az öt egyházkerületi és az országos püspökség közül hármát-hármát nő, ill. férfi tölt be.

¶ Lengyelországban a római katolikus püspöki kar támogatja a szakszervezetek azon törekvését, hogy a vasárnapot szünnapnak nyilvánítsák. A parlament az egyházi ünnepnapokat máris szünnapokká minősítette. "Különösen a külföldi cégeknek kellene tekintettel lenniük a helyi lakosság szokásaira és vallási érzületére" — jelentették ki a törvényhozók részéről.

¶ Angliában az új miniszterelnök, Brown Gordon azt javasolta, hogy a parlament a jelenlegi gyakorlatot szüntesse meg, azaz a miniszterelnök ne vegyen részt az anglikán püspökök kinevezésében. Jelenleg a miniszterelnök tesz a királynőnek, mint az anglikán egyház fejének előterjesztést püspökök kinevezésére.

¶ Az "Evangelical Lutheran Church in America" egyház, mely nemrég bocsátott ki új énekes- és szertartáskönyvet, július elején, tekintettel ázsiai/kínai származású híveire kínai-mandarin és angol nyelven is kiadott énekes- és liturgiakönyvet.

¶ Mostanában a Vatikán több rendelkezése

és nyilatkozata keltett figyelmet mind katolikus, mind ökumenikus körökben.

- A latin (trentói) mise használatának megkönnyítése főleg liberális katolikusok és zsidók részéről kapott visszhangot. A liberálisok a II. vatikáni zsinat előtti rend visszaállításáról lamentálnak, míg a zsidók kifogásolják, hogy a latin mise nagypenteki liturgiájában olyan ima van, amely az ő áttérésüket szorgalmazza.

- A Hittani Kongregáció magyarázatot bocsátott ki az "egyház" fogalom értelmezéséről megállapítván, hogy a római katolikus az egyetlen és igazi egyház, amelyhez szorosan kapcsolódnak az ortodox egyházak azzal a hibájukkal, hogy nem ismerik el a pápa fennhatóságát. A protestáns egyházak azonban csak "egyházi közösségek", s ha "egyházaknak" is mondják azokat, azok nem egyházak a római katolikus értelmezés szerint. Ugyan ez a magyarázkodás nem hozott semmi újat, hiszen a 2000-ben kiadott Dominus Iesus nyilatkozat már rögzítette a római katolikus egyház fogalmát, mégis kellőleg felkavarta a kedélyeket világszerte, s ebben többen is az ökumenikus törekvésektől való visszahúzódtást észlelnék. A Keresztyén Egység Előmozdítása Pápai Tanácsának az elnöke, Kasper Walter bíboros ugyan kijelentette, hogy nincs elzárkózásról szó, hanem inkább kínálatról szakszerűbb dialógusra.

- Az Elvándorlók és Útonlévők Lelkigonozása Pápai Tanácsa tekintettel az évente egymillió meghaladó halálos autóbalesetre és az 50 millió baleseti sérülte "tízparancsolat" formájában fogalmazta meg a közúti közlekedés normáit. Helyszűke miatt ezeket a parancsolatokat más alkalommal közöljük, amikor összehasonlítjuk azzal a gépkocsizóknak szóló "tízparancsolattal", amit közlésre az európai magyar evangélikus lapból, az "Útitárs"-ból az ausztráliai magyar evangélikus lap, a "Hitből Élünk" 1958/9. száma vett át.

¶ Franciaországban a református és evangélikus egyházak 2013-as céllal egyesülésre készülnek. Az az elgondolás, hogy belügyeikben megőrzik függetlenségüket és sajátosságukat, de egységes szervezetként képviselik az egyházat a külvilág felé.

¶ Az Evangélikus Világszövetség taglétszáma 66.7 millióra növekedett. Európában 37.5, Északamerikában 5.0, Délamerikában 0.9, Afrikában 15.2, Ázsiában 8.1 millió az EVSZ-hez tartozó evangélikus hívek száma. Kereken 3.5 millió evangélikus nem tartozik az Evangélikus Világszövetséghez.

HOGY ÉRETTÜNK DICSŐÍTESSÉK ISTEN

Olvasd: Galata 1:11-24

A július-augusztusi melegben mintha néhez lenne az Igére figyelni, amely arra hív, hogy Isten és közöttünk az Ő drága Szentleke által egyre jobban erősödjék a kapcsolat, ami sohasem Felőle, hanem olykor-olykor miattunk gyengül. A pünkösdszentháromsági nagy ünnepek jóval mögöttünk lévén az egyházi esztendő kevésbé mozgalmas felében járva különösebben is hangsúlyoznunk kell, hogy keresztyén-ségünk mindig a dolgok velejébe állít, vagyis nincs megkülönböztetés, hogy ekkor meg ekkor jobban kellene, s ekkor meg ekkor lanyhábban lehetne keresztyéneknek lenni. A mi korunk mintha nagy támadásra vagy megsemmisítő csapásra készülne a keresztyén-ség ellen. A letűnt ideológia évtizedeiben jobbra törvénytelen és zsarnoki eszközökkel mértelyezték meg a lelkeket, hogy felnőtt majd két nemzedék, melynek a vallásról, az apostoli hit mélységeiről alig lehetett fogalma. S itt, a nagy szabadság hazájában, az alkotmány cikkeibe belekapaszkodva történik sokféle-képpen hasonló lélekmérgezés. Így iskola-szünet idején legyen példa, hogy nem engedik meg, hogy évnnyitón vagy évvárón imára kulcsolják a kezeket, mégha az ima olyan áltaklánosszövegű lenne, amivel senkinek a hite sem szenvedne sérelmet. Ezzel szemben mindentől elrugaszkodott, facér művészelkek, médiaüzérek, és szabadosságművelők nyugodtan propagálják alapvető erkölcsiségbe ütköző silány termékeiket, melyeknek senki és semmi nem szabhat határt. Micsoda ellentmondás van abban, hogy amikor józanabb és jobbjéz-sű tiltakozás előfordul, tagadják a hirkö-

zegek befolyásoló erejét, holott éppen azokon keresztül igyekeznek azokra hatni, akiknek még nincs ítélőképességük és könnyen lépnek a napi divat ingoványára. Ezért nem tehetünk különbséget ünnepek vagy ünneptelken időszakok között. Keresztyénnek lenni — ahogy népszerűen jelzik: 24/366 — a napok minden óráját betöltő hivatás, hogy azok valamennyien gondolatban szóban, s cselekedetben mindig olyan bizonyosságot tegyünk, amiért nem minket, hanem magát Isten dicsérik az emberek.

A fentebbi igeszakaszban Pál apostol bemutatja magát a Galáciabeli gyülekezetnek, hogy aztán kitérhessen lényeges hitbeli kérdésekre, melyek mintegy összefoglalják a keresztyén élet tartalmát és értelmét. Természetesen arról az Evangéliumról van szó, amely Jézus Krisztust a világ megváltójának, a világ bűnei elhordozójának, a világ megújítójának hirdeti. Ehhez a Jézus Krisztushoz kötődünk mi is a Keresztség, az Úrvacsora, s maga az Ige által, hogy éljünk a mi Urunkról mindig vallást tevő életet. Hogy merre és miként járt Pál apostol, amire a galáciabeliek előtt hivatkozik, az most nem olyan fontos, mint igeszakaszunk bevezető és befejező mondata.

Az egyik azt erősíti, hogy az Evangélium nem embertől származik. Az Evangélium Isten beleszólása az emberi világba, s ezt adjuk mi keresztyének szájról-szájra nemzedékeken át. Ha aggódunk a keresztyén-ség jövőjén, vagy már pesszimisták is lennénk, csak vizsgáljuk meg, vajjon a páli "ahogy vettem, úgy adom át" nem alakult-e evangéliumhirdetésből netán olyan hírközlésre, ahogy egykor játszani szoktunk fülbesugással, hogy a kezdeti mondat a tizedik fül után teljesen felismerhetetlenné vált. Vagyis, hogy éppen a Tízparancsolattól induljunk ki, melyet még keresztyén körökben is kellőleg kifacsartan magyaráznak — hol van a tántoríthatatlanság: Az Evangélium nem embertől származik?! Bizonyára mindegyikünk talált alkalmat kézlegyintésre, s elpusztítottuk az orrunk alatt, hogy jó-jó, de hát mégsem kell a dolgokat olyan komolyan venni. Pedig kell! Mert egyébként akármilyen elmagyarázható, kifordítható, ha nem ahhoz a mércéhez szabjuk a Lélek által ihletett hitünket, amit az Isten tett nyilvánvalóvá, jelentett ki számunkra mégpedig kegyelme szerint Jézus Krisztus golgotai keresztyénben.

Az igeszakasz befejező mondata pedig

méginkább kihívó. Pál megjárt útjára, emberekkel való kapcsolatára, beszélgetéseire, munkájára, szolgálatára, s bizony életfolytatására is hivatkozik, mindenre, amivel mi is büszkélkedni szoktunk, hogy est vagy amazt tettük, így meg így mondtuk, szóval az apostol azt mondja egyszerűen, de nyomatékkal: És dicsőítették énértem az Istent. Szinte elképesztő kijelentés ez. Sőt, ítéletes kijelentés.

Számunkra nem az apostol hiteléről van szó, hanem arról, hogy mi is végeredményben a krisztusi elhívás szerint a "te pedig kövess engem"-féle apostoli sorban állunk, akiknek nemcsak a nem embertől származó Evangélium, a megváltás örömhírének megélése és széthordása a feladatuk, hanem hogy ennek a nagyszerű öröme a terjesztése nyomán érettünk dicsőítessek Isten. Itt visszahangzik a jézusi buzdítás, hogy úgy fényljék a mi világosságunk, hogy az emberek lássák cselekedeteinket és dicsérik Istent.

Esetleg itt van a probléma gyökere, hogy mindaz, ami jellemzi egyéni és közösségi életünket, oda nem illő cselekedetekre vet fényt, úgy hogy nem nyújtunk lehetőséget Isten dicséretére. Kivel és hogyan és miről beszélgetünk. Munkánkat milyen kedvvel és hozzáállással végezzük. Szabadidőnket mivel és hogyan töltjük ki. Milyen az irodalmi és zenei és öltözködési ízlésünk. Hogyan tekintünk olyan embertársainkra, akik majd mindenben mások, mint mi vagyunk. Mit jelent, s ki hallott arról, hogy keresztyének vagyunk, s hogy ennek a keresztyénségnek éppen a hitből fakadóan megvannak a reánk érvényes szabályai; mivel a megváltói szeretet bizony ezekhez a szabályokhoz tett bennünket szabaddá. Mennyire mosolyogjuk meg lehetetlennek tekintve, vagy mennyire vesszük komolyan Jézus Krisztus életre és cselekedetre buzdító parancsát: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből, és teljes elmédből, és felebarátodat, mint magadat (Lukács 10:27)?

Ki dicsőítené Istent teéretted, vagy énéretted, ha nem merünk úgy élni, úgy munkálkodni, úgy hinni, amiről felismernék az emberek hogy mi örökéletes összefüggésben hirdetjük az Evangéliumot, mely nem embertől származik?

Ezért az Evangéliumért, amit hűséggel hirdettek nekünk, dicsőítsük hát Istent, és tegyük ezt úgy, hogy érettünk ugyanazon Evangéliumért mások is Isten dicséretére juthassanak.

1 = 2+

Annak az előfizetőnek, aki egyik, eddig lapunkat még nem ismerő hitestvérét, családtagját, rokonát, ill. ismerősét e gyéves előfizetéssel ajánlékozza meg, egy évvel meghosszabbítjuk előfizetését és az ajándékelőfizetést 2008 decemberéig érvényesítjük. Az ajándékelőfizetés US címre \$6, kanadai címre US\$8/CAN\$12, tengerentúlra US\$15. Beküldendő az ajándékozott neve, címe, s az "Erős Vár" névre kiállított csekk vagy pénzesutalvány P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038 címre. Előre is köszönjük a szíves támogatást. sz.

MIT MOND AZ ÁGOSTAI HITVALLÁS?

IV. Cikk: *A Megigazulás*

Gyülekezeteink azt tanítják, hogy az emberek nem igazulhatnak meg Isten színe előtt a saját erejükből, tulajdon érdemeik vagy cselekedeteik alapján; hanem ingyen, Krisztusért, hit által igazulnak meg, ha hiszik, hogy Isten kegyelmébe fogadja őket és megbocsátja bűneiket a Kirsztusért, ki halálával elégtételt adott bűneinkért. Ez a hitet számítja be Isten, előtte érvényes igazságul. Római levél 3. és 4. fejezet.

VII. Cikk: *Az Egyház*

Azt tanítják gyülekezeteink, hogy az egy anyaszentegyház minden időben megmarad. Az egyház a szentek gyülekezete, amelyben az evangéliumot tisztán tanítják és a szentségeket helyesen szolgáltatják ki. Az egyház valódi egységéhez elegendő, hogy egyetértés legyen az evangélium tanításában és a szentségek kiszolgáltatásában. De nem szükséges, hogy az emberi hagyományok, vagyis az emberi eredetű egyházi szokások és szertartások mindenütt egyformák legyenek. Amint Pál mondja: "Egy a hit, egy a keresztség, egy az Isten és mindeneknek Atyja" stb. Efezus 4:5-6.

IX. Cikk: *A Keresztség*

A keresztségről gyülekezeteink azt tanítják, hogy szükséges az üdvösséghez, és Isten a keresztség által kegyelmét adja. Továbbá, hogy a gyermekeket meg kell keresztelni. Mikor ezeket a keresztség által Istennek felajánljuk, Isten őket kegyelmébe fogadja. — Elítéli az anabaptistákat, akik helytelenítik a gyermekkeresztséget és azt állítják, a gyermekek keresztség nélkül üdvözülnek.

X. Cikk: *Az Úrvacsora*

Az úrvacsoráról gyülekezeteink azt tanítják, hogy Krisztus valóságos teste és vére a kenyér és bor színe alatt valóban jelen van az úrvacsorában és kiosztásra kerül az úrvacsorával élőknek. Egyúttal elvetik azokat, akik másképpen tanítanak.

XI. Cikk: *A Gyónás*

A gyónásról gyülekezeteink azt tanítják, hogy a külön feloldozást meg kell őrizni a gyülekezetekben, bár az összes vétkek gyónásbéli felsorolása nem szükséges, Mert a zoltár szerint ez lehetetlen dolog: "Kicsoda ismeri a vétkeket?" Zs. 19:13.

XIV. Cikk: *Az Egyházi Rend*

Az egyházi rendről azt tanítják gyülekezeteink, hogy nyilvánosan senki más se tanítson és szolgáltassa ki a szentségeket az egyházban, csak az, akit erre szabályosan elhívtak.

Konkordia Könyv I

A HUSZONEGYEDIK

Szeretettel köszöntjük és bemutatjuk a "Fuchs Frigyes és Irén" Ösztöndíjjal kitüntetett 21. hazai lelkészhallgatót Török Anett személyében. Anett balassagyarmati születésű, a helyi gimnáziumban érettségizett. A budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetemen öt évet végzett. Ösztöndíjas éve után kerül gyakorló beosztásba, mielőtt lelkési diplomáját elnyerhetné. Ittlétéhez, tanulmányaihoz az Úr Lelke vezérletét kívánjuk. Magáról így ír:

Legújabb magyarországi teológiai ösztöndíjasként köszöntöm az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia közösségét és a lap olvasóit. Köszönöm, hogy most engem ért az a megtiszteltetés és áldás, hogy az elkövetkezendő tanévben a csikágói "Lutheran School of Theology" lelkészképző intézetben mint Fuchs-ösztöndíjas diák tanulhatok.

Isten elhívásának örömmel engedelmessé 2000 szeptemberében kezdtem el teológiai tanulmányaimat az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. Három év után azonban elnyertem egy két éves norvég ösztöndíjat, melynek végén átvehettem magiszteri diplomámat filozófiából és teológiából; majd hazatértem, hogy tanulmányaimat otthon tovább folytassam. Másfél évvel később — az elmúlt szemeszterben — ismét külföldön tanulhattam, mint Erasmus cserediák Finnországban. Rengeteg dolgot tanultam és láttam a különböző országokban és népek között töltött éveim alatt, melyeket könyvekből sosem sajátíthattam volna el. Hálás vagyok Istennek mindeztért, és hiszem, hogy az ezúton szerzett tudásom és tapasztalatom az Isten országáért való munkálkodásomat fogja elősegíteni. Nagy örömet jelent most számomra az, hogy utolsó, gyakorlati évem előtt többek között az új amerikai homiletikával foglalkozhatok, s az így szerzett ismeretekkel gazdagíthatom magyar egyházunkat és annak Isteniszteleit, szolgálva ezzel Istennek és az embereknek. Soli Deo Gloria!

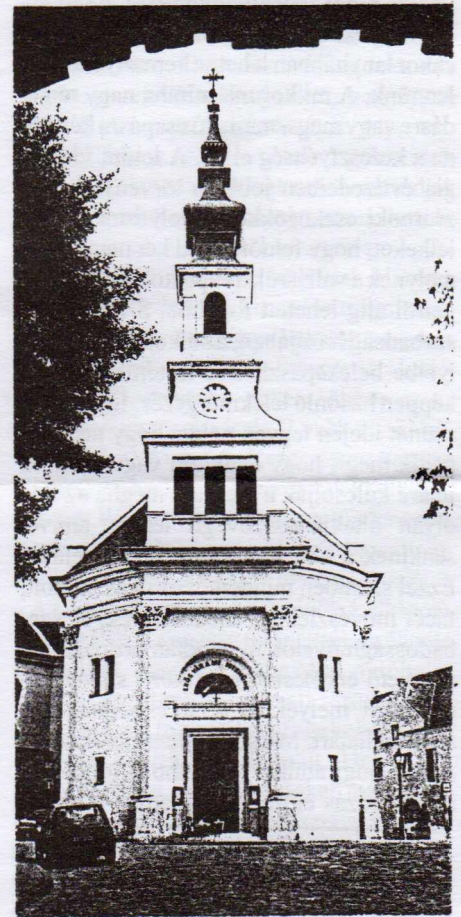
*
Anettel együtt köszöntjük dr. László Virgil lelkészhallgatót, aki mint Blaho-Miller ösztöndíjas második évét tölti az ohio-kolumbuszi "Lutheran Theological Seminary" intézetben. Tudományos kutatómunkájá-

hoz hasznos és áldásos eredményt kívánunk. Az ő írását olvashatjuk a 6. oldalon.

Egyben pedig búcsút mondunk Chikán Katalinnak, aki Blaho-Miller ösztöndíjas-ként Kolumbuszban, és Tóth Katalinnak, aki Fuchs ösztöndíjasként Csikágóban töltötte a 2006/2007-es tanévet, mindketten szép eredménnyel. S búcsúzóban vagyunk Szücs Máriától is (szeptember elején tér haza). Ő 2005/2006-ban volt Fuchs ösztöndíjas, s az éppen elmúlt tanévet gyülekezeti gyakorlatban töltötte ugyancsak Csikágóban. Mindhármuk további életútjára, tanulmányaikra Isten áldását kívánjuk. ■

Isten elhívásának örömmel engedelmessé 2000 szeptemberében kezdtem el teológiai tanulmányaimat az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. Három év után azonban elnyertem egy két éves norvég ösztöndíjat, melynek végén átvehettem magiszteri diplomámat filozófiából és teológiából; majd hazatértem, hogy tanulmányaimat otthon tovább folytassam. Másfél évvel később — az elmúlt szemeszterben — ismét külföldön tanulhattam, mint Erasmus cserediák Finnországban. Rengeteg dolgot tanultam és láttam a különböző országokban és népek között töltött éveim alatt, melyeket könyvekből sosem sajátíthattam volna el. Hálás vagyok Istennek mindeztért, és hiszem, hogy az ezúton szerzett tudásom és tapasztalatom az Isten országáért való munkálkodásomat fogja elősegíteni. Nagy örömet jelent most számomra az, hogy utolsó, gyakorlati évem előtt többek között az új amerikai homiletikával foglalkozhatok, s az így szerzett ismeretekkel gazdagíthatom magyar egyházunkat és annak Isteniszteleit, szolgálva ezzel Istennek és az embereknek. Soli Deo Gloria!

A budavári evangélikus templom
Épült 1895-ben. Tervezte Kalina Mór.

**Uram, szeretem a Te házadban
való lakozást,
és a Te dicsőséged hajlékának
helyét.**

Zsoltár 26:8.

ERŐS VÁR (USPS 178-560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) by the Hungarian Conference in the Evangelical Lutheran Church in America, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505. Tel.: 216-221-3178. Fax: 216-227-9482. E-mail: AMEvKo@sbcglobal.net. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. Editor: The Rev. Béla Bernhardt. Annual subscription: \$6 in the USA, US\$8 from Canada, US\$15 from overseas by air mail. — Az ERŐS VÁR az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia lapja. Szerkesztő és kiadó: Bernhardt Béla. Aláírt cikkekért írjuk felel. Előfizetés az Egyesült Államokban évi 6 US dollár, Kanadából 8 US dollár, tengerentúlról légipostán évi 15 US dollár. — Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozásokat haladéktalanul bejelenteni sziveskedjenek. — Nyomda/Printers: Adkins & Co. Inc. 14541 Madison Ave., Lakewood, OH 44107. — Minden levelezés, előfizetés, adomány a feladó pontos címe feltüntetésével a lap alatti címre küldendő:

Postmaster, send address changes to: Erős Vár, P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038.

PROLONGÁLT KEGYELMI IDŐSZAK

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE 1956. NOVEMBER 1-E ÉS 1958. JÚNIUS 17-E KÖZÖTT
VIII. RÉSZ: AZ 1956. DECEMBER 13-I LELKÉSZÉRTEKEZLET : VISSZA A KERESZT-TEOLÓGIÁHOZ

Az 1956-os szabadságharc ötvenedik évfordulója alkalmából cikksorozatban emlékezünk meg azokról az eseményekről, melyek a Magyarországi Evangélikus Egyházat érintették azokban az időkben. Hálas köszönetet mondunk a cikksorozat szerzőjének, Nt. dr. Böröcz Enikő ev. lelkésznek, a hazai Evangélikus Országos Levéltár tudományos munkatársának. Sz.

Az egyház új vezetői az 1956. december 13-án megrendezett lelkészértekezleten találkoztak először a lelkészekkel. A találkozó alaphangját Scholz László adta meg előadásával; ennek címe: *Egyházunk mai helyzete és lelkési feladataink* — volt.

Scholz László az akkori evangélikus egyház egyik legkiválóbb evangélikus teológusa volt. Egykor a Magyarhoni Evangélikus Lelkészek Egyesülete [MELE] elnöke, majd 1947–48-ban ugyanebben a minőségében az Evangélikus Theologia című lap szerkesztője. Mindenki tudta róla, hogy mindig éberem örködött az evangélikus teológia tisztaságán, és azt is, hogy 1948 és 1956 között az akkori egyházi vezetők nem voltak igazán kíváncsiak a véleményére.

Scholz már az 1956. november 4-i informális megbeszélésen felvetette a teológiai megújulásnak a kérdését. Nem csak ezzel kapcsolatosan, de az előző évek minden

egyházi tapasztalata alapján mondta ki, hogy szükség lenne “generális bűnbánat” tartására. Ez alatt azt értette, hogy minden egyes személynek végig kellene gondolnia, hogy az előző nyolc év során hol állt a maga szolgálatával. Amennyiben saját magával kapcsolatosan konkrét bűnöket tud megnevezni, ezt tegye meg nyilvánosan, bánja meg ezeket, és fogadja el a bűnbocsánatot. Scholz a generális bűnbánat szükségessége okául ezeket mondta. “Alig akadtak ugyanis egy-ketten egyházunkban, akik az elmúlt idők során vállalták Krisztus keresztségét is. Azért, ami történt viszont nem egy-két ember a felelős, hanem az egész lelkési kar. Ezt a bűnvallást nemcsak a gyülekezetek felé, de a külföld felé is el kell mondani.”

Az 1956. december 13-i lelkészértekezleten Scholz ugyanezt a gondolatmenetet folytatta. A félreértések elkerülése végett elhatárolta magát az előző egyházi korszak egyházvezetői által hangoztatott “kollektív bűnösség” és az ebből következő “kadáver engedelmesség” fogalmaitól. A fenti fogalmak ugyanis azt célozták, hogy az 1948–56 közötti egyházi vezetők szerint, a Horthy-korszakban az egyház teljesen összenőtt a világi hatalommal, és kollektív módon kiszolgálta azt. Ezért azt mondták, hogy az egyház, mint kollektívum elvesztette a “prófétai szolgálathoz” való jogot, és a jövőben csak a kritikátlan engedelmesség útja marad a számára.

Scholz kijelentette, hogy ezek a fogalmak félreértésre adhatnak okot, és ezért nem fogja őket használni. Helyette a “bibliai mártírium” és a “teologia crucis” (a kereszt-teológia) fogalmait javasolta. Szemléltette azt is, hogy mire gondol konkrétan, amikor “generális bűnbánatról” beszél. Konkrét bűnöket és azok konkrét megvallását javasolta ebben a formában.

“Besúgó voltam, följelentettem lelkésztársaimat, befeketítettem őket : bánom!” “Pozíciót, hatalmat szereztem, kihasználva a konjunktúrát : bánom.” “Fiatalon egy-két év alatt karriert futottam, mert csak a vonalba kellett beállnom, de a feladatokkal megbirkózni, tehetségemen felül való volt : nem teiném többé.” “Jól éltem, anyagi előnyökre tettem szert, ügyes helyezkedéssel : bánom.” “Cikkeket írtam, amik látom, nem állhatnak meg az ige mérlegén : visszavonom őket, bánom, hogy a nevem örökre alattuk áll.” “Teológiaiilag támogattam olyan cselekedeteket, amik

nem Isten igéjéből születtek, s ezzel azt a látszatot keltem, mintha Isten akarata volna : bánom.” “Nem mondtam igazat, de nem mertem másképp szólni : bánom.” “Többször is megforgattam a köpönyegemet, ahogyan az érdek újra meg újra kívánta : felettebb bánom.” “Még jó időben leszakadtam a tévúton járóktól, de ennyi és ennyi éven át én is toltam a szekeret : bánom.”

Az új feladatokat illetően Scholz László a lutheri teológia közepére, az evangéliumnak, mint a keresztről és feltámadásról szóló beszédnek a primátusára utalt. Kijelentette, hogy minden mást ennek kell alárendelni. Ennek a beszédnek a hitelességét az adja meg, ha maga az egyház, minden egyes keresztyén minden nap ebből táplálkozik, ennek megfelelően cselekszik, és viselkedik. Az egyháznak kell tehát először a saját portékájából élni, azután ajánlhatja másoknak ugyanezt. Az előző évek rossz tapasztalatait is visszaidézte, amikor a napi politikához való viszonyulás szétverte a lelkészek egymással való közösségét. Scholz úgy fogalmazott, hogy

“... az egyház akkor tesz legjobbat az emberiségnek, a hazának, ha egyház marad.”

Természetes dolog volt az, hogy akadtak némelyek — különösképpen az elmúlt korszak haszonélvezői, illetve az azt szolgálai módon kiszolgálók között —, akiknek nem tetszett ez a világos beszéd. Ezekből a körökből érkezett az a névtelen irat, amely kigúnyolta a Scholz által követelt “generális bűnbánat” gondolatát és pedig egy szatirikus irat formájában. A megszólalást “*Kis gyónótűköt piciknek, akiknek most ez a maszlag elégíti ki mohóságát*” címmel körözték. Az irás egyenként gúnyolta ki a Scholz előadást követően felszólalók bűnvallásait, végül azzal végződött, hogy “Szeretettel fényképezte egy résztvevő, aki még ezt sem bánta.” Ennek az iratnak, és még más később született hasonló iratoknak a pusztá léte egy dolgot vetített előre. Azt, hogy az általános — teológiai, strukturális, egyházkormányzati, személyi — megújulás véghezvitele rendkívüli nehézségek közepette fog végbemenni. A következő időszak igazolta, hogy a kereszt-teológia képviselője valóságos keresztek felvételét jelenti. [Folytatása következik.]

Dr. Böröcz Enikő ev. lelkész, egyháztörténész.

*****

Adományok nyugtázását októberi számunkban folytatjuk.

MEGHÍVÓ

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia ezúton is meghívja taggyülekezetei képviselőit, lelkész- és világi tagjait, tiszteletbeli tagjait, s velük együtt a Konferencia barátait 32. biennális közgyűlésére, melyet 2007 novemberében Clevelandban tervez megtartani. A közgyűlés pontos helyét és idejét — előállott körülmények folytán — csak lapunk októberi számában és a közvetlenül is kiküldendő meghívókban tudjuk közölni. Kérjük az érintettek szíves türelmét és megértését.

Erős vár a mi Istenünk!

Rigneyné Sz. Ildikó, s.k., lelkész-jegyző
Bernhardt Béla, s.k., főesperes-elnök

800 KILOMÉTER A TEJÚT ALATT SZENT JAKAB ÖSVÉNYÉN

2006 nyarán páratlan és csodálatos élményben volt részem. Egyik jó barátommal végigjártuk a Camino néven Magyarországon is egyre ismertebbé váló zarándokutat a francia Saint Jean Pied de Porttól a spanyolországi Santiago de Composteláig, illetve még tovább a Finesterre-fokig. Ez a zarándokút több évezredes hagyományokkal bír, nem lesz tehát haszontalan rövid történelmi áttekintés az útbeszámoló előtt.

A zarándokút teljes neve: "El Camino de Santiago", azaz Szent Jakab útja. Santiago de Compostela katedrálisa ugyanis a hagyomány szerint az idősebb Jakab apostol nyughelye. Róla a Bibliából azt tudjuk, hogy Jézus legelső tanítványai között hívta el őt, és hogy János apostol testvére volt (Máté 4:21). Jézus legszűkebb tanítványi köréhez tartozott, így lehetett ott Péterrel és Jánossal együtt olyan jelentős eseményeknél, mint például Jézus megdicsőülése (Máté 17:1), vagy a Gecsemáné kerti tusakodás (Máté 26:37). Az apostolok közül ő az első, aki vértanúhalált halt Kr. u. 42 körül (Ap.Csel. 12:2), miután Heródes Agrippa lefejeztette.

A Szentírásról kívüli hagyomány szerint Jakab mielőtt meghalt, Hispániában járt és térített, nem túl sok eredménnyel. Ezután visszatért Jeruzsálembe, ahol kivégezték. Tanítványai a fokozódó üldöztetések miatt Hispániába menekültek és magukkal vitték Jakab testét is. A mai Santiago de Compostela területén helyezték végső nyugalomra. A helyet már kezdetektől tisztelet övezte, ám a népvándorlás viszonytalanságos évszázadai alatt kissé feledésbe merült. A VIII. században csodás égi jelenségek nyomán újra fellendült Santiago kultusza és az apostol sírja fölé katedrális kezdtek építeni. A VIII. századtól kezdődően tehát Santiago a harmadik legfontosabb keresztény zarándokúttá vált Jeruzsálem és Róma után. Jeruzsálem elestével pedig szerepe és népszerűsége tovább fokozódott. Nem kisebb személyiségek járták végig, mint Nagy Károly császár, Assisi Szent Ferenc, Dante, vagy Svéd Szent Brigitta. A Camino iránti érdeklődés az utóbbi évtizedekben ismét fellendülőben van, s egészen különböző motivációjú zarándokok róják nap mint nap a kilométereket a világ minden tájáról Santiago felé.

Említettem, hogy ez az út több évezredes hagyományokra tekint vissza. Ennek az az oka, hogy már sok évszázaddal a kereszténység előtt is taposták ösvényeit. Santiagótól mintegy 90 kilométerre nyugatra található ugyanis Finisterre, vagy ahogy régen a rómaiak nevezték: Finis Terrae, ami azt jelenti, hogy a Föld vége (a korabeli felfogás alapján, fordíthatjuk a világ végének is). S valóban ez az eurázsiai kontinens legnyugatibb földrajzi pontja. A Camino hajszálpontosan a Tejút alatt, annak vonalán vezet Finisterréig, a világ végéig. Ezért láthatók mindmáig 2500 éves sziklába vé-

sett zarándokjelek itt-ott, a régi korok embereinek, zarándokainak kézjegyeként.

Saint Jean Pied de Portig autón mentünk el, amit ott is hagytunk és hála Istennek egy hónap múlva is épségben találtuk. Ezt a hívet, Franciaország délnyugati részét Baszkföldnek hívják csakúgy, mint Spanyolország közeli északi tartományát. A baszk nép kultúrája nagyon érdekes és egyedi. Ami meglepő, hogy nyelvük teljesen egyedülálló, hasonlóan bonyolultan ragozó, mint a magyar. Nemzeti színtük a piros-fehér-zöld, és néprajzi jellegzetességük a pirospaprika fűzér.

A gyalogútnak nagy hátizsákokkal felszerelve vágtunk neki, megtöltve mindazzal, ami egy 800 kilométeres úthoz kellhet. Rögtön induláskor, amint a Pireneusokban kaptattunk felfelé, leszállt a sűrű köd és két napig ebben az esős, nedves gomolygásban kellett botorkálnunk. Első éjszakánkat sátorban töltöttük, kóricáló juhnyájak között.

Átérve a spanyol határon Roncesvalles-ba értünk, ami magyarul Roland-völgyet jelent. Irodalomból bizonyára ismerős a középkori Roland-ének. Nagy Károly hős lovagjának története éppen itt játszódott le 1200 ével ezelőtt. Az első nagyobb város negyedik napunkon Pamplona volt, a bikafuttatások hazája. Mi éppen azon a héten, San Fermín ünnepén értünk oda júliusban, amikor ezek a nevezetes események zajlani szoktak. Szerencsémre engem nem kergettek meg a bikák. Pamplona után egy igazi johannita lovag látott minket vendégül. Az éjszakánkat egyébként általában zarándokszállásokon, úgynevezett albergue-kben töltöttük.

Hamarosan eljutottunk Estellába, a navarrai királyok ősi városába. Anélkül, hogy a továbbiakban túlságosan részletezném utunk állomásait, inkább néhány közös jellemzőt említek. Egyfelől mindenütt, kivétel nélkül fennmaradtak a régi 11-12. századi templomok még a legkisebb falvakban is, s az emberek ma is ezekben járnak Istentiszteletekre. Egyébként pedig a templomokon kívül is csodálatos román kori és gótikus építészeti örökséggel találkoztunk mindvégig. Általában kora reggel indultunk útnak és átlag 25–38 kilométert mentünk. Délután mostunk, ettünk és az adott hely nevezetességeivel ismerkedtünk. Néha főztünk magunknak, de általában úgynevezett zarándokmenüket fogyasztottunk helyi éttermekben. Az egy hónap alatt volt szerencsém elég alaposan megismerni a spanyol konyhaművészetet, amiben már csak földrajzi elhelyezkedésüknél fogva is a tengeri eredetű élelmiszerek, azaz a halak, kagylók, rákok, és a polip sokkal nagyobb szerepet játszanak, mint nálunk.

Zarándoklatunk egyik legjelentősebb állomása Burgos volt, a régi Kasztília ősi fővárosa, a középkori spanyol történelem talán legfontosabb helyszíne. Itt született Cid, a legnagyobb spanyol nemzeti hős, a mórok

elleni küzdelem vezéralakja. Itt uralkodtak Kasztília királyai évszázadokon keresztül, s a spanyol polgárháború idején Franco tábornoknak is itt volt a főhadiszállása. A mai spanyol nyelv, az "el castellano" is innen eredeztethető. De a legcsodálatosabb Burgosban a középkori katedrális volt, ami hozzávetőlegesen 350 esztendeig épült. Nos, ennek szépsége, fensége, monumentalitása nehezen önthető szavakba.

A Burgos és León közötti 180 kilométeres távolságot hat nap alatt tettük meg. Ez a szakasz a spanyol Mesetán vitt keresztül, ami egy hatalmas fennsík. Itt az időjárás nagyon száraz, nincs is növényzet. Július lévén előfordult, hogy 41-42 C-fokban gyalogoltunk. Életre szóló élmény.

León gyönyörű város. A leóni királyság fővárosa volt, míg Kasztília el nem foglalta a 13. század legelején. A leóni katedrális valamivel kisebb, mint a burgosi, de gyönyörűségével nem marad el mögötte, talán inkább még meg is előzi. Ha valakit kicsit is megérintett már a középkori építészett, festészet, egyházi művészet, akkor annak ezt látnia kell! Akit még nem, annak meg éppen azért érdemes.

León és Galícia tartományok határán újra hegyek tornyosultak elénk. Galícia Spanyolország északnyugati szeglete. Itt az emberek a helyi dialektust, a gallegót beszélik. Másik jellegzetességük a fött polip, amit nekem is volt szerencsém kétszer megkóstolni. Az itt található hegyes-völgyes, üde zöld festői tájak lélekemelő látványa igazán felfrissítőleg hatott a Meseta sivatár és kopár sivatagi egyhangúságáig.

Vándorlásunk huszonkilencedik napjának estéjén megálltunk öt kilométerre Santiagótól, Monte de Gozón, azaz az Öröm hegyén. Másnap innen vonultunk be a városba, ahol részt vettünk a hatalmas katedrálisban a déli, úgynevezett "zarándokok miséjén". Ennek keretében külön köszöntöttek minket is, mint magyar zarándokokat. A szentély alatt lehetett megtekinteni a Jakab apostol földi maradványait tartalmazó ezüst ládát. Érdemes tudni, hogy Spanyolországnak Jakab a védőszentje, az ő napja július 25-e, az egyik legnagyobb spanyol ünnep. A mondák szerint a mórokkal való küzdelem idején Jakab kikelt a sírjából és a keresztény seregek élére állt. Ezért is ábrázolják sokfelé a középkor óta karddal és lóháton. Egyébként Szent László királyunkról hasonló legendák maradtak fent.

Santiagóból Finisterrébe mentünk, ahol két napot időztünk. Fűrödtünk az Atlanti-óceánban és megnéztük kétszer is a naplementét Eurázsia legnyugatibb csücskében a sziklákra kiülve. Van valami mélyen megragadó a végtelen óceán látványában, különösen annak tudatában, hogy arra a helyre legalább 2500 éve milliók zarándokoltak már el ezért az élményért. Érdekeség, hogy itt még augusztusban is csak este

— folytatva a 7. oldalon —

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• Az egyházfinanszírozás módosítására kötöttek szerződést a hazai kormánypártok, az MSZP és az SZDSZ. Felülvizsgálják az egyházak közfeladatellátásának jelenlegi finanszírozási képletét, s ezek után kerül sor az egyházakkal való megállapodásra. A két párt egyetért az egyház és az állam szétválasztásának és a vallásgyakorlás szabadságának alapelveiben és abban, hogy az egyházak hitéletének támogatása alapvetően a hívek felajánlásán nyugszik. Feltehetően szeptember végére szövegezik meg a vonatkozó szabályjavaslatokat.

• Évente kiadásra kerülő Ordass Lajos-díjat és Prónay Sándor-díjat alapított a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma. Ordass-díjat kaphatnak felszentelt, feddhetetlen életű magyar vagy külföldi [ev.] lelkészek, akik a magyar evangélikusságért kiemelkedően sokat tettek. Prónay-díjat kaphatnak azok a magyar

és külföldi világi személyek, akik kiemelkedő szellemi vagy anyagi támogatással állnak a Magyarországi Evangélikus Egyház mellett.

• Bokodon felújított templomát, Kamondon és Nagybányán új gyülekezeti házat vette ünnepélyesen használatba, Győrszermerén a templomépítés 200., Zalaeger-szegen a 100., Gyulán a 80. és a gyülekezeti alakulás 100. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet. Cinkotán új gyülekezeti házhoz ünnepélyesen helyeztek el alapkövet.

• Kemeneshögyészen Szabó Ferenc az ev. gyülekezet új lelkésze.

• Az Ifjúsági Keresztyén Demokrata Szövetség feleslegesnek tartja, hogy Magyarországon a házassulandóknak előbb az anyakönyvvezető, majd a pap vagy lelkész előtt is ki kell modaniuk az "igent". Arra hivatkoznak, hogy a világ számos országában s az Európai Unióban is bejegyzik az egyházi házasságkötést a világi anyakönyvbe, A Szövetség szorgalmazná azt is, hogy templomokban is engedélyezzenek polgári esketést. Szerintük diszkrimináció az, hogy civil szertartás mindenhol, például magánháznál, kertben, vagy éppen levegőben és vízben is megengedett, csak az egyházi épületekben nem.

• Az "Evangelical Lutheran Church in America" egyház Metro New-Yorki Egyházkerületének delegációja dr. Bouman Stephen püspök vezetésével nemrégben Erdélyben volt látogatókörúton. E látogatás során körvonalazták az Egyházkerület és a Romániai [Erdély Magyar] Evangélikus-Lutheránus Egyház közötti testvéregyházi kapcsolat kialakítását. A tervezés során felvetették annak a lehetőségét, hogy Kolozsvárt angolnyelvű, New-Yorkban magyarnyelvű lelkigondozást fejlesszenek ki. Bouman püspök örömmel vette tudomásul az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia tájékoztatását, hogy New-Yorkban már a huszas évek végén volt kísérlet magyar ev. gyülekezet létesítésére. De csak az ötvenes évek elején kezdődött meg erőteljes szervezkedés Varga László lelkész vezetésével. 1952-től a 70-es évek végéig működött New-Yorkban a "Meváltónk Magyar Evangélikus Gyülekezete", mely Varga László halála után szétszéledt. A gyülekezet beletartozott a Metro New-Yorki Egyházkerületbe és az Amerikai Magyar Evangélikus Konferenciába.

• A budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetemen a 2006/2007-es tanév végével 16 hallgató nyert lelkészi oklevelet, 9 hall-

gató pedig — a nyíregyházi kihelyezett főiskolai tagozaton — hittanári oklevelet szerzett. Az egyetem tanévet záró ünnepélyén a 70 éve felszentelt Benczúr László rubin-, a 65. éve felszentelt Ferenczy Zoltán és Horváth Miklós vas-, a 60 éve felszentelt Gáncs Aladár és Tóth-Szöllős Mihály gyémánt-, és az 50 éve felszentelt Blázy Lajos aranydiplomát kapott.

• Harmati Béla László, az Evangélikus Országos Múzeum igazgatója evangélikus egyházművészeti disszertációjával — "Késső barokk szószékeltárok, oltárképek, és festett karzatok a dunántúli evang. templomokban" — nyert summa cum laude minősítésű bölcsészdoktorátust az Eötvös József Tudományegyetemen.

Ev. Élet et al.

GYÜLEKEZETI HÍREK

—folytatva a 8. oldalról—

József Attila költészetéből tartunk irodalmi estet, Hargitai István, dr. Vásárhelyi Zoárd szolgálatával, Kis Magyar Kórusunk közreműködésével. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk! Utána finom vacsora vár minket Nagy Hajnal, Sándor és Mezősi Lajos jóvoltából. ■ Már előre hirdetem, hogy a bazárunk november 4-én lesz! ■ Új tagokat köszöntünk, dr. Vásárhelyi Zoárdot és feleségét, Simon Juditot, és Szénássy Ildikót. Kívánjuk, hogy második otthonukban, lelki közösségünkben jól érezzék magukat, erősödjenek a hitben, a kegyelemben, és a szolgálatban! ■ Imádságban gondoljunk szívünket előtt álló kedves testvéreinkre, Juhász Ednára, akit augusztus végén operálnak; a gyógyító Jézus kegyelmébe ajánljuk őt. Sikora Manyit is, aki szintén szívproblémával szenved, kívánjuk Isten megerősítő kegyelmét. ■ Szeebach Otthonukban, lelki közösségünkbe költöztek, Isten szeretetének megtapasztalását kívánjuk az új helyen! ■ Szomorú szívvel vettünk búcsút Szabolcs Andi testvérünk-től, akit az Úristen 33 éves korában szőlített magához; sok-sok miért van a szívünkben. Nagy részvét mellett a Szent Imre róm. kat. templomban kísértük utolsó útjára, ahol Kis Magyar Kórusunk is énekelt, Tamásy Éva pedig a vigasztalás ígését hirdette. Andrea utipoggyászul magával vitt Isten elé mindent, amit kapott és amit adott életében. Nagyon fog nekünk hiányozni, de hiszük, hogy találkozzunk vele, hiszen csak előre ment a túlsó partra. Adja meg az Isten sírásaink végét, lelkünknek teljességes, vágott békességét, adja meg az Isten. S adja meg az Isten, hogy a sok miértek után el tudjuk mondani, a Te kezdedbe teszem le mindenemet. ■ Most kaptunk még egy szomorú hírt, Makovits Anna testvérünket a Jóisten 87 éves korában magához szőlította. Utolsó két évben nagyon sokat szenvedett, de a Jóisten kegyelmét megtapasztalta, ezt ő vallotta. Felkészülten távozott el ebből a világból. Isten adjon örök életet elhunyt testvéreinknek, a gyászolóknak vigasztalást, útmutatást! ■ Egy gondolatlan zárom híreimet: Életem ott van Isten tenyerén, azért nem félek én. Bármilyen fájn nekem, mosolyog a szemem. Száz jajszó között is bízom vakon, hitem fel nem adom. Rám törhet vadul ezer baj, veszély, Isten így szól: ne félj! Miért is, mitől is félhetnék én az Isten tenyerén!? ■ Lelkipásztori szeretettel, Tamásy Éva. ■

800 KILOMÉTER ...

—folytatva a 6. oldalról—

¼11 körül lett teljesen sötét. Visszafelé jövet még egy napot töltöttünk Santiagóban, majd vonaton utaztunk Saint Jean Pied de Portba a kocsinkért. Hazafelé a francia és az olasz Riviérán át autókáztunk, így lehetőségünk nyílt többször is megmártózni a Földközi-tenger jóval kellemesebb hőfokú vizében. Harminckilenc nap után élményekkel és tapasztalatokkal gazdagon léptük át újra a magyar határt Hegyeshalomnál; ami ennyi idő és vándorlás után igazán felemelő érzés volt.

A zarándoklat embert próbáló, de csodálatos vállalkozás. Sok minden átalakul az emberben, az élet fontos és kevésbé fontos dolgai ártértékelődnek. Rohanó, stresszes, információözönben élő világunkból egy hónapra kiszakadni, és belső elcsendesedést találni: nem akármilyen lehetőség. Ezeket túlmenően zarándoktársak sokaságával lehet megismerkedni a világ minden tájáról. Mély barátságok kötődtek az út során, és bepillantást nyerhettem egy nép életébe, kultúrájába, lelkületébe. Megismerhettem Spanyolország északi részét úgy, ahogy autón vagy vonaton átsuhanva nem lehet. Minden biztonnal életem egyik legmeghatározóbb és legcsodálatosabb élménye lesz és marad Szent Jakab útja. Annál is inkább, mert az út végére megértettem, amit ugyan már előtte is hallottam, de igazán csak zarándokként fogtam fel és éltem meg: az igazi út belülről van. S így lelki, spirituális értelmet nyert a Camino ősi latin jelmondata is: "Ultra et suseia!", "Csak tovább, egyre feljebb!"

Dr. László Virgil, Blaho-Miller ösztöndíjas,
Trinity Lutheran Seminary, Columbus

GYÜLEKEZETI HÍREK

Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia
Elnök: Bernhardt Béla főesperes
1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107
Tel.: (216) 221-3178
E-mail: AMEvKo@sbcglobal.net

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkészek: Juhász S. Ferenc
és Tamásy Zoltán.

Templom és lelkési hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi Istentisztelet de. 10:15 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonja 561-7316. A lelkész telefonszáma: 941-2212.

TORONTO

Lelkész: Tamásy Éva

Beszolgáló lelkész: Tamásy Zoltán

Templom: 116 Bond Street. Lelkési hivatal: 3245 West 98th Street, Cleveland, OH 44102-4601, USA; tel. (216) 961-6895. Felügyelő: Dr. Mekis Éva, 34 Langbourne Pl., North York, ON M3B 1A9 (minden posta ideküldendő); tel. (416) 441-9300. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hó 2. és 4. vasárnapján du. 4-kor.

“Néha-néha ragyogjon fel a lelked az öröm ruhájában. / Hadd legyen könnyűvé a terhed s könnyű a lépted, mintha táncra perdülnél. / Hadd szálljon fel szíved mélyéből az ének, hogy reggeli rigó módján üdvözölje az életet. / Hadd lépje át néha-néha a menny házad küszöbét.” ■ Szeptember 9-én vasárnap délután 4-kor tartjuk évadkezdő Istentiszteletünket úrvacsoraosztással. Minden kedves Testvérünket nagy szeretettel hívunk és várunk! ■ Szeptember 23-án vasárnap délután 4-kor hálaadó Istentiszteletet tartunk, amikor megköszönjük mennyei Atyánknak az elmúlt 80 esztendő! Mindenkit szeretettel hívunk és várunk erre az ünnepre! Kevesen vagyunk már, de hisszük, hogy az Úristennek terve van még velünk! ■ Isten megszentelő kegyelme és szeretete legyen minden Testvérünkkel. Lelkipásztori szeretettel, Tamásy Éva és Zoltán ev. lelkészek.

CLEVELAND – NYUGAT

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkési hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul, Gyermekestentisztelettel is. Úrvacsoraosztás a hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

Mikor a büntől meggyötört / A lelkem terheket hordozott / Egyszer csak könnyebb lett a lelkem / Valaki értem imádkozott. // Valaki értem imádkozott, / Talán apám, anyám régen? / Talán más is, aki szeret. / Jó barátom vagy testvérem? // Én nem tudom, de áldom Istent, / Ki nékem mgváltást hozott, / És azt, aki értem csak / Egyszer is imádkozott. — Adja meg a kegyelem Istene, hogy mindannyian megérezzük imádkoznak értünk és mi is könyörögjünk másokért! ■ Hírdetem a Testvéreknek, hogy szeptember 6-án kezdődik az új tanév a magyar iskolában: csütörtökön ½5-kor a kicsiknek, pénteken ½5-kor a nagyobbaknak. ■ A vasárnapi iskola a magyar Istentisztelet alatt 10:45-kor lesz. Külön köszönet a gyermekekkel foglalkozóknak, Csépes Elzának, dr. Vásárhelyiné Simon Juditnak, Nagy Diának és Jennifernek. ■ Kórus próba minden csütörtökön este 8-kor. ■ Presbiteri gyűlés a hónap második vasárnapján. ■ Aratási hálaadó Istentiszteletünk szeptember 23-án 10:45-kor lesz, utána finom ebédre hívjuk Önöket. ■ Október 20-án

folytatva a 7. oldalon

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2007 SZEPTEMBER

1. Ézsaiás 57:15-19 – Máté 13:47-52

PÜNKÖSD UTÁNI 14. VASÁRNAP

Heti ige: Máté 25:40

2. Zsidók 13:1-17 – Lukács 14:1-14

3. 5Mózes 15:1-11 – Máté 13:53-58

4. Ámosz 5:4-15 – Máté 14:1-12

5. 5Mózes 24:10-22 – Máté 14:13-21

6. Ap.Csel. 4:32-37 – Máté 14:22-36

7. Máté 26:47-50 – Máté 15:1-20

8. Júdás 1-2,20-25 – Máté 15:21-28

PÜNKÖSD UTÁNI 15. VASÁRNAP

Heti ige: Zsoltár 103:2

9. Filemon 1-21 – Lukács 14:25-33

10. 2Timóteus 1:1-7 – Máté 15:29-39

11. János 9:24-41 – Máté 16:1-12

12. 1. Zsoltár – Máté 16:13-20

13. 1Kronikák 29:9-18 – Máté 16:21-28

14. János 13:31-35 – Máté 17:1-13

15. 112. Zsoltár – Máté 17:14-21

PÜNKÖSD UTÁNI 16. VASÁRNAP

Heti ige: 1Péter 5:7

16. 1Timóteus 1:12-17 – Lukács 15:1-10

17. Filippi 4:8-14 – Máté 17:22-27

18. 1Timóteus 6:3-11 – Máté 18:1-9

19. Ap.Csel. 27:33-44 – Máté 18:10-20

20. Lukács 22:35-38 – Máté 18:21-35

21. Máté apostol emléknapja

Efezus 2:4-10 – Máté 9:9-13

22. Lukács 6:20-26 – Máté 19:1-12

PÜNKÖSD UTÁNI 17. VASÁRNAP

Heti ige: 2Timóteus 1:10

23. 1Timóteus 2:1-7 – Lukács 16:1-13

24. Róma 6:18-23 – Máté 19:13-15

25. Ap.Csel. 21:8-14 – Máté 19:16-26

26. 113. Zsoltár – Máté 19:27-30

27. Filippi 1:19-26 – Máté 20:1-16

28. János 18:3-9 – Máté 17:17-34

29. Mihály arkangyal s az angyalok emlékezete

Jelenések 12:7-12 – Lukács 10:17-20

PÜNKÖSD UTÁNI 18. VASÁRNAP

Heti ige: 1János 5:4

30. 1Timóteus 6:6-19 – Lukács 16:19-31

2007 OKTÓBER

1. Jelenések 14:6-16 – Máté 21:1-11

2. 146. Zsoltár – Máté 21:12-17

3. Ap.Csel. 12:1-11 – Máté 21:18-22

4. Ap.Csel. 27:16-25 – Máté 21:23-27

5. Jelenések 22:6-10 – Máté 21:28-32

6. Máté 26:51-54 – Máté 21:33-46

PÜNKÖSD UTÁNI 19. VASÁRNAP

Heti ige: 1János 4:21

7. 2Timóteus 1:1-14 – Lukács 17:5-10

8. 1Thesszalónika 4:9-12 – Máté 22:1-14

9. 1Timóteus 1:1-11 – Máté 22:15-22

10. Énekek Éneke 8:4-7 – Máté 22:22-33

11. Ap.Csel. 6:1-7 – Máté 22:34-46

12. Lukács 23:32-34 – Máté 23:1-22

13. 62. Zsoltár – Máté 23:23-39

PÜNKÖSD UTÁNI 20. VASÁRNAP

Heti ige: Jeremiás 17:14

14. 2Timóteus 2:8-15 – Lukács 17:11-19

15. Márk 10:46-52 – Jób 1:1-12

16. Lukács 5:12-16 – Jób 1:13-22

17. Prédikátor 12:1-8 – Jób 2:1-10

18. Márk 6:7-13 – Jób 2:11-13

19. Máté 27:39-44 – Jób 3:1-26

20. Ap.Csel. 14:8-18 – Jób 4:1-21

PÜNKÖSDUTÁNI 21. VASÁRNAP

Heti ige: Mikeás 6:8

21. 2Timóteus 3:14-4:5 – Lukács 18:1-8

22. 2Mózes 23:10-16 – Jób 5:17-27

23. 2Mózes 18:13-27 – Jób 6:1-10,24-30

24. 1Mózes 24:54-67 – Jób 8:1-22

25. 2Mózes 19:3-9 – Jób 9:1-3,27-35

26. János 18:18-22 – Jób 11:1-20

27. Prédikátor 12:9-14 – Jób 12:1-6;14:1-12.

PÜNKÖSD UTÁNI 22. VASÁRNAP

(Simon és Júdás apostol emléknapja)

Heti ige: Róma 12:21

28. 2Timót. 4:6-8,16-18 – Luk. 18:9-14

29. Róma 12:17-21 – Jób 19:21-29

30. 11. Zsoltár – Jób 31:16-40

31. A REFORMÁCIÓ ÜNNEPE

Róma 3:19-28 – János 8:31-36 L&RCL

LE GKÖZELEBBI LAPZÁRTA 2007. SZEPTEMBER 15-ÉN.

ERŐS VÁR
PO BOX 770828
LAKEWOOD OH 44107-0038

ADDRESS SERVICE REQUESTED

PERIODICALS
POSTAGE
PAID
CLEVELAND, OHIO

ELŐFIZETÉSE
LEJÁRT-E?

0003 CC
MRS GABOR BRACHNA
4211 VIRGINIA DR
FAIRVIEW PARK OH 44126-1755